

HRVATSKA RIEČ

PREDPLATA: Za ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU sa dostavom u kuću mjesečno K 1-25, godišnje K 15.—. Za INOZEMSTVO suviše poštarina. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

VEČERNJI LIST

Izlazi utorak, četvrtak i subotu

Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.049

UREDNIŠTVO I UPRAVA „Hrvatske Rieči“ nalaze se u „Hrvatskoj Tiskari“ (Dr. Krstelj i drug). — Rukopisi ne vraćaju se. — Nefrankrana pisma ne primaju se. — Tisak „Hrvatske Tiskare“ (Dr. Krstelj i drug). — Vlastnik, izdavalac i odgovorni urednik JOSIP DREZGA.

OGLASI PO CIENIKU.

God. IX.

ŠIBENIK, utorak 7. siječnja 1913.

Broj 777

ŠIBENIK, 7. siječnja.

Oprovruguće. U zadnjem broju našega lista izašao je članak pod naslovom „Kooperacija opozicije u Banovini razbijena?“

Radi javnosti i na ravnanje naših čitaoca, izjavljujemo da je taj članak slučajno ušao u list bez znanja čimbenika odgovornih za politički pravac „Hrvatske Rieči“, te se sa izvodima onoga članka niti istovjetujemo, niti ih odobravamo. U obće daleko je od nas svaka namjera da otežavamo suradnju opozicije u Banovini, pa niti možemo niti hoćemo da na temelju tendencioznih tudjinskih vesti naglo prosudjivamo djelovanje političkih stranaka i političkih ljudi u Banovini.

Opresnost se u ovo teško doba nameće i sama po sebi.

Toliko smatramo našom dužnošću da izjavimo.

Uredništvo „Hrvatske Rieči“.

Belgijska Narodna Obrana

Defense Nationale.

Hèverlè (Belgija), 1. siječnja 1913.

Običaj je započeti novu godinu iskrenim čestitkama. I ja ću se toga držati, pa zato svoj braći Hrvatima u domovini nazivljem „Sretno Mlado Ljeto!“ Ali da još k tomu nadodam, odredio sam prvim danom ove nove godine poslati vam štošta nova iz Belgije, e da vidite kako se amo žive i što se amo radi za što bolju sreću kroz 1913. Mislim, da ćete najbolje pojmiti život i položaj Belgije, ako vam u kratko prikažem njezinu narodnu obranu. Ova je rieč malo čudna, ali, idemo li proniknuti njezin pravi smisao, vidit ćemo da stvari potpuno odgovara.

Što je dakle narodna obrana ili „la défense nationale“? U kratko, bez okolišanja, to je snaga vojske. Koliko vojska vriedi državi, to mi danas, na žalost, pipamo. Bez vojske državi nema obstanka. Preuranjeno je još sanjati o realiziranju antimilitarizma. Proiliti će se još Cetine i Krke, Jadra i Goruće, dok se ostvare ozbiljni snovi nemirnih pacifista. Nebojmo se, možemo sve to više još idealizovati o tomu, jer se sve to očevdinije ostvaruje ona stara: hoćeš li mir, hajd' pripravlaj se za rat!

Ne čitamo li danas po magazinim, kako se u ovo doba godine razni proroci i proročice dižu, da utuku svojim istinskim izriekom nazore pacifista. Što proročanstva nagovještaju, to svi lako vjerujemo. I nije to nezgrapno. Tà vidimo zbilja, da su njihova proročanstva približna, ili bolje, da su ona blaga prama nagovještenim događajima. Ali ja bih rekao svoju, da nema lakše stvari, što biti današnji prorok i nagovještati o prevratim, ratovim i nemirim država. Ja bih onda smatrao nekoga pravim prorocateljem, kad bi mi kazao, što će biti i kako će se svršiti među *odredjenim* državama. Mogu i ja reći: godina 1913. biti će ratobornija nego li prošla; jedan će u ratu dobiti, a drugi izgubiti, kako je to ovih dana najavljeno u jednoj francuzkoj novinici iz usta jedne mudre nadri „proročice“, kojoj se rek bi prohtjelo, da izbije koju prebijenu paru za svoje zimsko tumaranje.

Vrtjeli se mi, kako mu drago, opažamo da neki ljudi vole vjerovati takim proročanstvima, nego li događajim. Pa zato neću biti ni ja ovdje proti modernim „proročanstvima“, kad vidim, da se pacifiste dadu nagovoriti barem i takim sredstvom, te priznaju, da će biti još mnogo nemira i stiske u svijetu, ali to uslijed sve napetijih priprema sa strane poglavatih čimbenika.

Nego kao da toga nema u Belgiji. Katolički narod vidi, da ljudi postaju sve nemirniji, i da se pojedinac sve to žešće diže proti pojedincu. Zato kat. belgijska vlada, nemareći mnogo za te savremene bacanije, ide da prema svojoj svrsi uredi vanjskim i nutarnjim načinom svoju državu. Znade ona, da se nemože danas živiti u pacifističnoj

etapi, kako je to i njezin okoliš uči. Stoga laća se najuspješnijeg sredstva za postignuće svojega cilja, naime povećanja vojske.

Ovo dana marno se u komorama prestrejuje predlog zakona podastir od vlade preko ratnog ministra De Broqueville-a, kojim se želi pojačanje narodne obrane već kroz god. 1913. Da nam ovaj predlog bude što očitiji, iznosim nekoliko crtica o dosadašnjoj belgijskoj moći u vojnom području.

Raznovrstna je okolina Belgije. Tlo naime belgijsko medjaši: morem za 42 milje; Nizozemskom za 268 milja; Njemačkom za 60 milja; Luxemburgom za 80 milja; a Francuzkom za 384 milja. Glavna utvrda nalazi se u Antwerpenu, a utvrđena su također i druga pogibeljna mjesta kao Liege (Lüttich), Huy i Namar.

Do nedavno belgijska vojska sastojala je samo od dobrovoljaca. U siječnju 1910. izadje zakon, kojim se uvadja „dužna služba“. Trajanje vojničke službe bilo je od 1 god. do 3. Za osam godina trajala je „aktivna vojska“, dok „rezerva“ ili pričuva samo za 5 godina, tako da je Belgija god. 1910. računala za vrijeme mira 42.000 vojnika, a za vrijeme rata 180.000. Žandarmarija je također polu-vojnički zbor, koji uključuje 3.521 osoba sa troškom od 363.791 lira šterl. K ovom pridodati je i „Garde Civique“ (Redarstvo) sa 46.912 službenika, koji su u vrijeme rara dodieljeni raznim vojnim odjelima. Pješadija je snabdjevena oružjem iz Mauserova skladišta, dok topništvo Krupp-ovim sustavom (kalibar: 7,5 cm.).

Popisivanje ili dizanje počima sa 20 godinom, a biva na žrieb: iz svake obitelji samo po jedna sposobna osoba. Zamjena je dozvoljena. Popis za vrijeme mira iz god. 1911. bio je ovaj: 3.543 častnika; 43.103 vojnika; a 10.000 konjanika. Godišnji troškovi za uzdržavanje ovog osoblja sižu do 2.397.418 lira šterlina. Suviše godine 1912. doznačeno je još 70.000 franaka (2.800 lira št.) u svrhe vojne avijatike.

Belgija, imajući 29.455 km² sa 7.516.730 stanovnika, podieljena je u dva vojnička okružja, i to prvo za Antwerpen i dvije Flandre, a drugo za ostalih 6 pokrajina. Vojničko školstvo u Belgiji nije na lošem stepenu.

Iz ovoga kratkog prikaza može nam biti jasno, u kakvim se vodama nalazi „narodna obrana“ Belgije. Ljuto bi se varao ko bi mislio, da je sa ovakim dosadašnjim brojkama zajamčena narodna sigurnost belgijske zemlje. Imamo li još na pameti, da Belgija nema mornarice iiliti ratnog brodovlja, onda se možemo čudom čuditi, kako se je ona znala braniti od god. 1830. t. j. od dobića svoje samostalnosti. Da, možemo utvrditi, snaga belgijskog katolicizma mogla je dosada uzdržati u mirnom i sretnom položaju belgijski narod. Nu danas drukčije diple svire. Uzporedimo li gore navedenu kritičnu okolinu Belgije sa savremenim političnim nakanama, to ćemo i mi, kao stranci, bezuvjetno odabravati novi korak belgijske vlade u poslu vojničtva: u pojačanju narodne obrane. Danas bo posred tolike komešanije vidimo, kako se susjedne države bez prestanka naoružavaju na užtrb Belgije. Ne pazi se ništa na pravo, pravičnost i savjest u ovom naoružavanju. Dakle, kako da se Belgija održi u skorog budućnosti? Ovdje mi dolaze na um rieči željeznog kancelira Bismarcka:

„Slaba uredba nar. obrane nosi po sebi kaznu. Hanover je izgubio svoju samostalnost, jer je zanemario nar. obranu, a ista sudbina čeka sve države, koje bi zanemarile svoju: to je obična plata.“

Te misli Bismarckove rekbi da su bile voditeljce belgijske vlade u svojem novom predlogu za proširenje narodne obrane. Taj novi predlog sastoji u tomu, da se odmah kroz god. 1913. dobije takova narodna obrana, koja će brojiti 100.000 vojnika u vrijeme mira. Predlog se uostalom ne bavi sa brojem osoblja u vrijeme rata.

Ovaj predlog koji će do par dana biti uzakonjen, bio je predmetom neprijateljskih napada na belgijsku vladu. Čitao sam u „Times-u“ početkom prošlog mje

seca, kako bi bio suvišan ovaj korak, pošto da je Belgija osigurana sa svojim komšijama, kao: Englezkom, Njemačkom (u vrijeme mira: 659.000 voj.; a u vrijeme rata: 4.146.000), i Francuzkom (u miru: 608.000; u ratu: 3.876.000). To bi se sve moglo priznati, da povjest drugčije ne uči, i da se danas, kadno se uprav radi o tom zakonu, ne nastoji omesti ciljeve toga zakona putem nekojeg njemačkog, francuzkog, pa i englezkog novinstva. Amo su dakako protivni i socijaliste, a to s glavna razloga, što je predlog potekao od strane katoličke.

Ali mi smo sigurni, da će ovaj novi zakon još bolje učvrstiti temelje belgijske samostalnosti, i da će to dati, da se kat. vlada uzdrži na onom nivou, na kojem je i do danas bila. Jedino novim zakonom moći će se oigurati politično a i ekonomsko stanje belgijskog kat. naroda. Jer rieč je: jedinstvo daje snagu!

I roti pruskoj protupoljačkoj politici.

(Brzajavno izvješće).

Prag, 7. siječnja. Ovdje je jučer održavana prosvjedna skupština proti postupku Pruske prama Poljacima. Skupština je bila vrlo dobro posjećena.

Zast. dr. *Kramarž* u svom govoru naglasio je, da je pobjedom balkanskih naroda udarena granica njemačkog prodiranja na Iztok, i tu granicu više germanstvo ne će moći preći. Poljaci moraju se čvrsto držati slavenske solidarnosti, ako hoće da zastite svoje interese od prodiranja pangermanstva.

Poljački zatupnik *Tetmajer* žestoko se oborio na Rusiju, gdje se je položaj Poljaka u zadnje vrijeme znatno pogoršao. Molio je Čehe da pomognu Poljacima u berbi proti njemačkoj expansivnosti.

Savjet bečke „Presse“ velevlastima.

Bečka „Neue Freie Presse“ upozoruje velike vlasti, da one imaju u rukama rat i mir. I Turska i balkanske države jesu sada u velikim finansijskim neprilikama, a Turska je uz to u dosadanjem ratu izgubila gotovo sve topove, pa nema s čim voditi rat. Evropa neka ustegne zaraćenim strankama jednostavno kredit. Kreta će pripasti Grčkoj, sjeverni egejski otoci moraju radi Dardanela ostati Turskoj, a Drinopolje ima zauzeti i zadržati Bugarska.

Rusija prama balkanskim saveznicima.

U nekim beogradskim listovima opaža se veliko nezadovoljstvo sa Rusijom. Tako „Mali Žurnal“ i još neki listovi pišu protiv politike Rusije i vele, da je Petrograd doduše našao mnogo liepih rieči za Srbiju, ali djelima nije ništa pokazao. Rusija je i sada provodila samo svoju prema Srbiji tradicionalnu politiku prijateljskih obećanja, te je ostavila u pitanju Albanije naprosto na cjedilu. Samo „Politika“ se nada potpori vlasti entente, te očekuje neočekivan prevrat.

Naprotiv „Temps“ javlja, da je riešenje, što ga predlaže Rusija u balkanskom pitanju, kompromis izmedju austrijskih i savezničkih zahtjeva, ali više u prilog saveznicima. Rusija hoće, da Prizren dobiju Srbi. Ali Rusija ne da, da se s njom cjenkaju na račun Slavena, te je odbila predlog Austro-Ugarske, koji ide za tim, da se dopusti slobodan prolaz kroz Dardanele u zamjenu za neke odbitke od srbskih zahtjeva. Ovaj odgovor, veli „Temps“,

umirit će one, koji u držanju Rusije vide ponovni poraz ruske diplomacije.

„Times“ javlja: Po vesti petrogradske diplomacije smijemo zaključivati, da će Rusija svoju vojsku za svaki slučaj držati spremnom, dok se ne uglati potpuni mir medju balkanskim državama i Turskom.

Stanovište Srbije.

Glasilo srbske vlade „Samouprava“ u članku pod napisom: „Da se zna“ piše: Srbija do sada bila je uvijek predusretljiva i pazljiva prema težnjama velikih sila, sve je međunarodne obaveze zdušno vršila, podniela je krivicu, učinjenu na berlinskom kongresu; poslie aneksione krize primila je sve pogodbe za volju evropskoga mira; gledajući istrebljivanje saplemenika u Staroj Srbiji miroljubivo je upozoravala Europu i Tursku; tražila je, da se samo izpune članci berlinskoga ugovora, a stupila je u rat tek onda, kada je Turska izjavila, da ne će da izpuni svoje obaveze. Srbska vojska pobjedila je slavno i doprla do mora. Velike sile dale su izjavu o desiterosovanju na Balkanu, ali ipak stvaraju sada one same novu Albaniju samo da sačuvaju mir i tako odkazuju Srbiji slobodan izlaz na more. Srbija i na to pristaje, a sada se radi o granicama Albanije. Radi se o tome, da se od pobjedioca otmu zemlje i dadu pobjedjenomu. Kakav bio optimizam, oni, koji bi donieli odluke u tom smislu, ipak bi trebali računati sa očajanjem jednoga naroda. Strpljenje srbskoga naroda i obo-

zrivošć na interese drugih pri kraju je. Narod, koji je pokazao uspjeha i u miru i ratu i ne traži drugo nego što je nekad bilo njegovog, sada ima pravo tražiti, da se o njemu vodi računa. Ružno je, opasno i nepravedno titrati se sa očajanjem jednog takvog naroda. Štetno je i kod današnjega vremena nedostojno ubiti kod takoga naroda vjeru u pravičnost kulturenoga svijeta. Smatrali smo za dužnost to dokazati. Nas ne razpinju zahtjevi veličine, nego teška nevolja našega plemena. Morali bi nas prezirati i protivnici, kada bi poslie Kumanova, Veleša, Prilepa i Bitolja dopustili, da stotine hiljada naše braće opet podpadne pod krvavi nož divljih Aurnauta. Mi bismo bili Kajini te naše braće. Mi to ne ćemo da budemo ni za čiju ljubav i ni za čije interese.

Srbija i Bugarska.

Ministar predsjednik Pašić izjavio je u razgovoru s jednim političarom, da će se granice izmedju Bugarske i Srbije pa Albanije točno označiti istom iza svršetka londonskih dogovora o miru. Srbija će dobiti od Bugarske velike kompenzacije, a njihova će veličina zavisiti od toga, koliko će se pomaći albanske granice prema istoku i sjeveru.

Austrija treba nove dreadnoughte.

Na zadnjem zajedničkom ministarskom vieću admiral grof Montecuccoli zahtjevao je, da se tri broda tipa „Monarh“ nadomjesti dvjema dreadnoughtima. Izgleda, da ministri finansijska ne bijahu s tim složni, na što je admiral zaprietio svojom demisijom.

Novi novčani zavodi u Solunu.

Solun, 7. siječnja. Jučer je bugarska narodna banka otvorila ovdje svoju podružnicu. Isto će učiniti i grčka banka.

Glavno zapovjedništvo bugarske vojske.

Sofija, 7. siječnja. Glavno zapovjedništvo bugarske vojhke premješteno je u Seres.

Pokret Armenaca.

Kairo, 7. siječnja. Ovdje su Armenci obdržavali skupštinu, na kojoj su zaključili

poslati velevlastima brzajavku, u kojoj će tražiti da Evropa mora kontrolirati reforme koje će Turska dati Armencima, buduć Turska ne drži se svojih obećanja.

Mirovni pregovori.

O sjednici koja se držala dne 3. ov. mj. javlja se:

Konferencija kretala se oko turskih protupredloga. Turci su učinili ponudu, da odstupe Bugarskoj onaj dio teritorija, kojeg ograničuje rieka Arda i siže dalje do luke Lagos na Egejskome moru, pri čemu bi se granica imala uzeti tako, da Jedrena ostane Turskoj. Nadalje su se izjavili Turci spremnima odreći se prava na Kretu uz uvjet, da se od vlasti uredi jedna posebna forma vlade, i da saveznici ne dobiju nijedan daljnji otkot u Egejskome moru. Ovi uvjeti bili su predani pismeno saveznicima.

Onda su saveznici dali pismeni odgovor, u kojemu izrazuju svoje žaljenje, što Turci ne procjenjuju točno rezultate rata i sile saveznika, da prekinu pregovore. Da pokažu svoju susretljivost, za-trajali su za ponedjeljak u 4 sata poslie podne jasnu izjavu o sljedećim točkama:

1. Da li hoće Turska odstupiti saveznicima sva prava na Kretu.
2. Odstup Egejskih otoka.
3. Neka Turci predlože ograničenje Tracije, koje prepušta Jedrene saveznicima.

Ako Turci nisu s time sporazumni, saveznici će odmah prekinuti pregovore.

Na to su Turci rekli, zašto je uzet u izgled ponedjeljak, da će oni možda već u subotu dati odgovor.

U subotu pak, kako Reuterov ured javlja, turski delegat Rešid paša u zadnjem času obratio se srbskom delegatu Novakoviću, koji je imao predsjedati konferenciji, te je s njime uglavio, da se sjednica odgodi do u ponedjeljak u 4 sata, da se omogućiti turskim delegatima dobiti nove instrukcije iz Carigrada.

London, 7. siječnja. Turski delegat *Osman Nizam paša* izjavio je da dvoji, hoće li velevlasti poduzeti korake kod Porte, neka bi Drinopolje prepustila Bugarima. Takav korak bio u protuslovlju sa još prije rata proklamiranim načelima. Turska ne može da odstupi Drinopolja s razloga političkih, vjerskih i strateških. Ako Bugari nastave rat, odgovornost će nositi oni sami.

London, 7. siječnja. *Danev* je izjavio dopisniku parižskog „Matin-a“, da će sve stvari biti izvedene na čistac. Nema nikakva razloga za prekomjerno uzrujavanje.

London, 7. siječnja. „Reuter“ prima iz Carigrada, da su turski delegati primili jučer važne depeše iz Carigrada, koje sadrže neznatno popuštanje. Uostalom balkanski delegati ne drže aktuelnim pitanje, da se pregovori prekinu, jer računaju da će Drinopolje u 10 dana pasti, pa zato ni velevlasti ne će podnipošto prije toga intervenirati, jer svaka njihova intervencija bila bi povreda neutralnosti. Saveznici priznaju, da bi nastavkom rata moglo doći do komplikacija, ali i velevlasti su voljne da tome izbjegnju. Zato je nade da će se pregovori nastaviti te pitanje Drinopolja doskora riešiti. Pronosi se uostalom, da je Turska pripravna odstupiti zemljište izmedju Marice i Tundze, uključivo Kirkiliše, što pokazuje veliku susretljivost i daje nade, da će Turska još i dalje doći u susret u pitanju granica.

London, 7. siječnja. Na upit zastupnika *Whithouse-a* u donjoj kući, da li će velevlasti djelovati za mirovnih pregovora proti nepovoljnom postupku sa saveznicima, vlada je izjavila, da na ovaj upit uzkrućuje svaki odgovor.

Zadnja rieč Turske.

Pregovori suspendirani.

London, 7 siečnja. Na jučeranjoi mirovnoj konferenciji turski delegat Rešid podastro notu, u kojoj Turska se izjavljuje, da je voljna dati znatnih teritorijalnih koncesija, ali izuzev Drinopolja i egejskih otoka.

Predsjednik konferencije Novaković izjavio je, da su predložio Turske nedovoljni te jednog sjednicu. Turci su proti tome prosvjedovali.

Iza toga delegati balkanskih saveznih država obdržavali su posebice konferenciju, na kojoj izjaviše, da nemaju namjere pregovore prekinuti, nego samo rad suspendirati.

Gospodarski pregled.

Odkriće zlatnog majdana u Českoj.

U okolici Neuknina opažaju se tragovi kraj rijeke Kocabe, da se u davna vremena kopalo zlato. Jedan poduzetnik počeo je na tome mjestu kopati i kod sela Libšica naišao je na zlato. On je prodao posjed grofu Syva-Tarouca, koji je već 250 radnika namjestio u majdanu zlata. Direktor majdana, neki Francuz, naišao je na bogatu zilu zlata.

Četiri milijarde gubitaka na tečajevima.

Na berlinskoj burzi iznašaju gubici tečajeve svijeh vrijednosti, koje se tamo trguju, od početka prošle godine prema tečajevima na koncu godine 4700 milijona kruna. Naravno, da se ova svota ne smije smatrati gubitkom, jer će vlasnici ili pridržati papire, ili će čekati sa prodajom na bolja vremena, dok vrijednosti opet skoče na veću cijenu.

Navala ulagatelja na poštansku štedionicu.

Poštanska štedionica javlja, da je u prosincu bilo kod nje uloženo 8 milijuna, a dignuto 20 milijuna kruna. Sve od straha pred ratom.

Iz grada i pokrajine.

CIJENJENE PREDPLATNIKE molimo da nam jednom dopisnicom jave ako žele kakvu promjenu u adresi lista, jer ćemo adrese dati štampati.

Sokolski ples bit će na prvi veljače. Vučenje lutrije sutradan u 4 s. popodne (na Sviećnicu).

Sretan Božić! nazivljemo pučanstvu našem pravoslavne vjere.

Politički tečaj u Šibeniku. Zastupnici bratskog slovenskog naroda dr. Krek, dr. Korošec i profesor Jarc držati će u subotu 11. ov. mj. prije podne u dvorani Sokola predavanja političko-gospodarske naravi. Preporučamo gradjanstvu da se okoristi ovom liepom prigodom.

Radi jučeranjeg blagdana prisiljeni smo dati danas list na po arka.

Vjenčanje. Dne 4 ov. mj. vjenčao se gosp. Dragutin Montanari, poštanski činovnik, sa dražestnom gospodjicom Danicom Grubišić, nekad vriednom članicom sokolskog diletantskog kluba. Čestite naše sumišljenike pratila svaka sreća!

Ubožkom Domu za mlado ljeto poklonilo je mjestno upravnništvo Monte Promina K. 24. Uprava se najuljudnije zahvaljuje.

Iz koledara. Do Uzkrsa 23 ožujka ne pada nijedan blagdan u dane u sedmici. Ovogodišnji karneval traje samo 29 dana. Pepelnica je već 5. veljače.

U nijednoj godini do 1950. ne pada Uzkr tako rano kao ljetos.

Članovima Zadruga gradjevnih i njima srodnih obrta sa sielom u Šibeniku donosi se do znanja, da su uredovni satovi kod iste: u jutro od 8 do 9, a po podne od 3 do 4 i od 7 do 8. Unedjelno-svetačne dneve: od 9 do 11 u jutro.

Ured „Zadruga“ nalazi se u gradu u kući Petrina na 1.0m katu, pod anagrafskim brojem 133.

RAZNI BRZOJAVI.

Tračična smrt kćeri ministra Boethy.

Budimpešta, 7 siečnja. Kći ministra trgovine gospodjica Malvina Boethy, koja boravi s majkom u Velikom Varadinu kod rođjaka, htjela je sinoć pisati pismo.

Hiljući ukloniti iz ladicе revolver, da uzme papira, revolver je opalio te pogodio gospodjicu izpod srca, tako da je odmah preminula. Otac je odmah telefonski bio pozvan.

Odstup tirolskog namjestnika.

Beč, 7 siečnja. Namjestnik Tirola demisionirao je radi opreka sa Talijanima.

Uapšeni trgovci sapuna.

Metz, 7 siečnja. Pet Francuza, medju njima jedna ženska, koji su putovali Elzasom kao trgovci sapuna, uapšeni su, jer vabili vojnike u jednu stranu lagiju.

Pitanje ruskog prietolonasljedstva.

Petrograd, 7 siečnja. Viest, da je veliki knez Dimitrij Pavlovič proglašen za nasljednika prietolja, izmišljena je.

Katastrofa na moru.

Newport, 7 siečnja. Njemački parobrod „Luckenbach“ sudario se s engleskim teretnim parobrodom „Indrakula“. „Luckenbach“ je razbijen u dva diela. Poginulo je 14 ljudi, spašeno 6.

U Tripolisu borba traje.

Carigrad, 7 siečnja. Za napadaja iz Benghaza na Arape imali su Talijani 280 mrtvih i ranjenih. a Arapi 5 mrtvih i 23 ranjena. Talijani moradoše se povući.

Nemiri u Kini.

Petrograd, 7 siečnja. U Cifu buknuli su medju vojnicima nemiri radi diferencije pri izplati plaće. Razviše se ulični bojevi, u kojima ubijene su 32 osobe. General Jing težko ranjen. Više banka oplienjeno, kuće upaljene.

Kuća za prodati.

Nalazi se na glavnomu putu kraj Šubičevca, u prvom dielu Varoša, sa vrtom, avlijom, i stajom. Obaviesti daje uprava „Hrvatske Rieči“.

Izvjeshujte „Hrvatsku Rieč“

Anstrijansko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1912. sljedeće glavne pruge:

Trst—Metković A (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati poslije podne; povratak svake subote u 6.15 sati prije podne

Trst—Metković B (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslije podne; povratak svake sriede u 6.15 sati prije podne.

Trst—Metković C (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslije podne; povratak u četvrtak u 6.15 sati prije podne.

Trst—Korčula (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslije podne; povratak u ponedjeljak u 6.15 sati prije podne.

Trst—Šibenik (poštanska)
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati poslije podne; povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst—Makarska (trgovačka)
Polazak iz Trsta svake sriede u 6 sata pos. pod. povratak svaki ponedjeljak u 1.15 poslije podne.

Trst—Vis (trgovačka)
Polazak iz Trsta u subotu u 7 sati pos. podne; povratak svaki četvrtak 7.15 pos. podne

KO ŽELI ZDRAVLJA

neka pohodi glasovito

Spljetsko sumporno kupalište

NAGY I DRUG

koje posjeduje, kako već poznato, najjekovitiju mineralnu vodu u Evropi. U jednoj litri sadržano je 31.5 grama razne soli. — Otvoreno cijelu godinu.

Prospekte šalje uprava.

Losconcz & Hatvanski paromlinovi od Borsod Mischolz i Istvanskog dioničkog društva proizvadjaju najbolje i najizdašnije vrsti

∴ BRAŠNA ∴

Najveće hrvatsko poduzeće.

Dnevna produkcija 700.000 kilograma brašna.

Glavno zastupstvo i skladište kod tvrđke:

FRAN LENTIĆ Trst.

Poljodjelska Zajmovna Blagajna

Zadruga uknjižena na neograničeno jamstvo

u ŠIBENIKU.

Ukamaćuje novac na uložne knjižice uz

5%

- - GRADJEVNO PODUZEĆE - -

PETAR BLASOTTI & FRANO ŠKOTON

IZPITANI ZIDARSKI MAJSTOR - - ŠIBENIK

PODUZIMLJE SVAKU VRST GRADJEVNIH RADNJA I POPRAVAKA. — SPECIJALISTA U GRADNJI ŠTEDNJIKA (SPARHETA) I SOBNIH PEČI
PODUZIMLJE ČVRSTE RADNJE U CEMENT BETON (EIZENBETON) BEZ POTREBE ŽELJEZNIH GREDA. — POSEBNA KANCELARIJA ZA NACRTE I TREBOVNIKE KUĆA PASINI PUT SUDISTA.

JESAM LI PLATIO PREDPLATU?

OGLAS.

Častimo se javiti P. N. občinstvu, da naša krojačnica te gg. trgovci MARKO JAKOVLJEVIĆ i IVE ŠAIN u ŠIBENIKU i PETAR PILIĆ u ZADRU prodavaju gotova odijela solidno izradjena iz naše čiste vunene štofe po Kr. 32.— od broja 44 pa unapred, i izvrsne kuverte u raznim bojama takodjer iz čiste vune uz veoma umjerene cijene. Vanjski trgovci, ako žele nabaviti gotova odijela i kuverte, neka se obrate našoj tvornici, gdje će na gore spomenute cijene takodjer dobiti popust.

Odličnim štovanjem

PRVA DALMATINSKA TVORNICA PREDIVA i TKALA
PAŠKO RORA & drug

VELIKA ZALIHA

MUŽKIH ODIELA ZA ZIMSKU SEZONU

NAJMODERNIJEGA KROJA — — — — — UZ VRLO UMJERENE CIENE.

SUVIŠE ODIELA ZA AMERIKU.

PIO TERZANOVIĆ - ŠIBENIK

Ne boji se nikakove utakmice.

BAČAVA HRASTOVIH

OD 3½ DO 4 HL.

Velika zaliha svakovrstnih

MREŽA OD PAMUKA

(KOTUNA) od prve svjetske tvornice.

Suviše

MREŽA TALIJANSKIH (puljičkih)